Sažetak Odluke Komisije

od 17. srpnja 2015.

o ocjenjivanju koncentracije spojive s unutarnjim tržištem i funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u

(Predmet M.7408 – Cargill/ADM Chocolate Business)

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 4840)

(vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)

(2017/C 232/13)

Komisija je 17. srpnja 2015. donijela Odluku u predmetu o koncentracijama na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika [1]*, a posebno članka 8. stavka 2. te Uredbe. Verzija potpune Odluke bez povjerljivih podataka može se pronaći na izvornom jeziku predmeta na web-mjestu Glavne uprave za tržišno natjecanje na sljedećoj adresi: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html*

(1) Dana 19. siječnja 2015. Komisija je zaprimila prijavu predložene koncentracije u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 („Uredba (EZ) br. 139/2004") u kojoj se navodi da poduzetnik Cargill, Incorporated („Cargill", SAD) kupnjom udjela i imovine („transakcija") namjerava steći kontrolu nad poslovanjem koje se odnosi na proizvodnju čokolade poduzetnika Archer Daniels Midland Company („ADM Chocolate Business", SAD). Poduzetnici Cargill i ADM Chocolate Business zajedno će se nazivati „strankama".

I. **STRANKE**

(2) Poduzetnik Cargill poduzeće je sa sjedištem u SAD-u koje se bavi međunarodnom proizvodnjom i prodajom proizvoda i usluga u području hrane, poljoprivrede i upravljanja rizikom. Djelatnosti poduzetnika Cargill obuhvaćaju proizvodnju i prodaju industrijske čokolade te premaza i nadjeva na bazi masti (uključujući čokoladnu smjesu) te proizvodnju i prodaju poluproizvoda od kakaa koji se upotrebljavaju u proizvodnji industrijske čokolade.

(3) Poduzetnik ADM Chocolate Business proizvodi i prodaje industrijsku čokoladu te premaze i nadjeve na bazi masti, uključujući čokoladnu smjesu. Matično društvo Archer Daniels Midland Company proizvodi i prodaje i poluproizvode od kakaa („ADM Cocoa Business"). Poduzetnik Archer Daniels Midland Company sklopio je ugovor s poduzetnikom Olam International Limited („Olam") za prodaju svojeg poslovanja ADM Cocoa Business [2]. Time bi Olam preuzeo uzlazno poslovanje ADM Cocoa Business, dok bi poduzetnik Cargill preuzeo silazno poslovanje ADM Chocolate Business.

II. **OPERACIJA**

(4) Stranke su 28. kolovoza 2014. potpisale glavni kupoprodajni ugovor prema kojem će poduzetnik Cargill steći imovinu i vlasničke udjele koji čine poslovanje ADM Chocolate Business. Poduzetnik Cargill stoga stječe isključivu kontrolu nad poslovanjem koje se odnosi na proizvodnju industrijske čokolade ADM-a.

III. **OBRAZLOŽENJE**

(5) Posljedice transakcije jesu sljedeće:

(a) horizontalna preklapanja u proizvodnji i prodaji industrijske čokolade,

(b) vertikalne veze između proizvodnje i prodaje poluproizvoda od kakaa (uzlazna) i proizvodnje i prodaje industrijske čokolade (silazna) te

(c) horizontalna preklapanja u proizvodnji i prodaji čokoladne smjese.

A. **MJERODAVNA TRŽIŠTA PROIZVODA**

Uvodne informacije o vrijednosnom lancu čokolade/kakaa

(6) Prikupljeni kakao u zrnu prvo se suši i fermentira. Zatim se obrađuje i melje kako bi se dobila suspenzija kakaa. Suspenzija kakaa može se dalje cijediti kako bi se odvojio kakao maslac (~ 45 %) i kakao pogača (~ 55 %), koja se mrvi radi dobivanja kakao praha. Suspenzija kakaa i kakao maslac zajedno sa šećerom i mlijekom u prahu sirovine su za proizvodnju industrijske čokolade koja se upotrebljava u proizvodnji čokoladnih proizvoda za krajnje potrošače, poput čokoladnih slastica, keksa, pekarskih proizvoda, sladoleda i žitarica. Industrijska čokolada kupcu se dostavlja u tekućem obliku (s pomoću grijanih dostavnih kamiona) ili u čvrstom obliku.

[1] SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

[2] Europska komisija bezuvjetno je odobrila preuzimanje poslovanja ADM Cocoa Business od strane poduzetnika Olam International Limited 10. lipnja 2015. (– vidjeti predmet M.7510 – Olam/ADM Cocoa Business).

(7) Premazi i nadjevi na bazi masti mješavina su biljnih masti, šećera i aroma. Čokoladna je smjesa premaz i nadjev na bazi masti s okusom kakaa koji se ponekad upotrebljava umjesto čokolade u proizvodnji proizvoda za krajnjeg potrošača zbog svojih specifičnih svojstava ili niže cijene.

Industrijska čokolada

(8) Komisija je pronašla dokaze koji idu u prilog mišljenju da tekuća i čvrsta industrijska čokolada mogu pripadaju odvojenim tržištima proizvoda. Kupci industrijske čokolade, posebno oni koji kupuju više od nekoliko stotina tona godišnje, obično ne mogu u proizvodnom postupku izmjenjivati tekuću i čvrstu industrijsku čokoladu. Tekuća industrijska čokolada jeftinija je, a postupanje s njom u pogonu za preradu lakše je i zahtijeva manje vremena. Nadalje, za naizmjeničnu upotrebu u postupku proizvodnje tekuće i čvrste industrijske čokolade potrebna su ulaganja u dodatnu opremu, a svi dobavljači nisu u mogućnosti dostavljati i čvrstu i tekuću industrijsku čokoladu. Međutim, s obzirom na to da se procjena tržišnog natjecanja ne bi promijenila neovisno o preciznoj definiciji tržišta proizvoda, ta definicija može ostati otvorena u tom pogledu.

(9) Komisija je razmatrala i potencijalno razlikovanje tamne, bijele i mliječne čokolade te standardne i nestandardne industrijske čokolade (koja uključuje certificiranu, ekološku i/ili sljedivu čokoladu). S obzirom na to da ne utječe na ishod procjene tržišnog natjecanja, definicija tržišta proizvoda također može ostati otvorena u tom pogledu.

Poluproizvodi od kakaa

(10) Uzimajući u obzir svoju praksu u prethodnim slučajevima, Komisija smatra da bi poluproizvodi od kakaa trebali biti razvrstani na odvojena tržišta proizvoda za suspenzije kakaa, kakao maslac i kakao pogaču/prah. Nadalje, s obzirom na to da se procjena tržišnog natjecanja ne bi promijenila neovisno o preciznoj definiciji tržišta proizvoda, pitanje čine li standardni i nestandardni poluproizvodi od kakaa odvojena tržišta proizvoda može ostati otvoreno.

Premazi i nadjevi na bazi masti/čokoladna smjesa

(11) Komisija smatra da je čokoladna smjesa obuhvaćena odvojenim tržištem proizvoda od industrijske čokolade zbog razlike u cijeni, okusu i čvrstoći te propisima o proizvodima. Dodatno pitanje čini li tržište čokoladne smjese odvojeno tržište od tržišta drugih nadjeva na bazi masti može ostati otvoreno jer se procjena tržišnog natjecanja ne bi promijenila neovisno o preciznoj definiciji tržišta proizvoda.

B. **MJERODAVNA ZEMLJOPISNA TRŽIŠTA**

Industrijska čokolada

(12) Komisija smatra da mjerodavno zemljopisno tržište industrijske čokolade nije na razini EGP-a, ali odgovara kružnim zonama poslovanja s promjerom od 500 km oko pogona za preradu ili oko kupaca dviju stranki. Komisija je u tom slučaju utvrdila dokaze u korist nacionalnih tržišta.

(13) Suprotno podnescima stranaka ispitivanjem tržišta utvrđeno je nekoliko elemenata koji upućuju na to da fizičke značajke i značajke potražnje u pogledu industrijske čokolade u praksi ograničavaju udaljenost na koju se proizvod isporučuje. Komisija je od stranaka i njihovih glavnih konkurenta u području industrijske čokolade prikupila podatke na razini transakcije za 2013. i 2014. Obrasci isporuke koji su vidljivi iz tih podataka pokazuju da se 80 % ukupne industrijske čokolade prodaje unutar udaljenosti od oko 500 km. Osim toga, tekuća čokolada prevozi se na relativno kraće udaljenosti u usporedbi s čvrstom čokoladom. Većina kupaca objašnjava da se oslanja na pravovremenu isporuku, osobito zbog ograničenih kapaciteta skladištenja, te da tekuću čokoladu stoga pribavljaju iz izvora koji se nalaze na relativno maloj udaljenosti.

(14) Ispitnim postupkom Komisije pokazalo se da i nacionalne granice utječu na obrasce u pogledu izvora i isporuke industrijske čokolade. Primjerice, Komisijinom rekontrukcijom pokazalo se da je 70 % tekuće čokolade koja se upotrebljava u Njemačkoj proizvedeno u Njemačkoj. Te su brojke još veće za Francusku (76 %), Ujedinjenu Kraljevinu (90 %), Nizozemsku (86 %) i Belgiju (98 %) te pokazuju da je prekogranična kupnja općenito ograničena.

(15) Međutim, s obzirom na to da se procjena tržišnog natjecanja ne bi promijenila neovisno o preciznoj definiciji zemljopisnog tržišta, ta definicija može ostati otvorena.

Poluproizvodi od kakaa

(16) Postoje elementi na temelju kojih se može zaključiti da zemljopisno tržište poluproizvoda od kakaa po opsegu može biti na razini EGP-a ili globalno. Međutim, s obzirom na to da se procjena tržišnog natjecanja ne bi promijenila neovisno o preciznoj definiciji zemljopisnog tržišta, ta definicija može ostati otvorena.

Premazi i nadjevi na bazi masti/čokoladna smjesa

(17) Zemljopisno tržište premaza i nadjeva na bazi masti, uključujući čokoladnu smjesu, može ostati otvoreno jer se procjena tržišnog natjecanja ne bi promijenila neovisno o tome definira li se ono kao nacionalno ili kao područja oko pogona za preradu dviju stranaka.

C. **PROCJENA TRŽIŠNOG NATJECANJA**

Horizontalna preklapanja na tržištu industrijske čokolade u Njemačkoj

(18) Spojeni bi subjekt imao tržišni udio iznad [50 – 60] % na nacionalnoj razini u Njemačkoj te najmanje iznad [50 – 60] % (u mnogim slučajevima čak i iznad [50 – 60] % ili [60 – 70] %) u različitim zonama poslovanja utvrđenima oko pogona za preradu ili kupaca za koje bi se moglo smatrati da se nalaze u zoni prodaje oko njemačkih pogona za preradu dviju stranaka. Nadalje, tržišta za industrijsku čokoladu oko njemačkih pogona za preradu dviju stranaka koncentrirana su, a transakcija bi dovela do znatnog povećanja razine koncentracije kako se mjeri indeksom HHI.

(19) Velika većina kupaca s proizvodnim pogonima u Njemačkoj koji su odgovorili na Komisijino ispitivanje tržišta izrazili su zabrinutost u pogledu učinka transakcije, posebno u odnosu na povećanje cijena. Neki konkurenti potvrdili su da bi se transakcijom mogla izazvati povećanja cijena i marže zbog očekivanog smanjenja tržišnog natjecanja.

(20) U pogledu bliskosti tržišnog natjecanja između stranaka, zemljopisna blizina pogona za preradu dviju stranaka u Njemačkoj, njihova vertikalna integracija u pogledu izvora nabave kakaa u zrnu, njihove aktivnosti prerade poluproizvoda od kakaa, njihova sposobnost opskrbljivanja segmenta tržišta usmjerenog na količinu te njihova veličina i globalna prisutnost uzrok su sličnom položaju poduzetnika Cargill i ADM u području stavljanja na tržište industrijske čokolade.

(21) Klijenti dviju stranaka na prodajnom području oko njemačkih pogona za preradu dviju stranaka mogu imati poteškoća pri zamjeni dobavljača te stoga mogu biti izloženi povećanju cijena zbog sljedećeg: i. klijenti se oslanjaju na više dobavljača kako bi postigli sigurnost opskrbe i konkurentne cijene, ii. postoji nekoliko alternativnih dobavljača te iii. mnogi od tih alternativnih dobavljača imaju znatne manjke u usporedbi s trima velikim dobavljačima, poduzetnikom Barry Callebaut i strankama, zbog manjih proizvodnih pogona, ograničenog portfelja njihovih proizvoda, njihova konkurentskog odnosa s potencijalnim kupcima na silaznim tržištima, lokacije njihovih proizvodnih pogona i/ili kvalitete njihovih proizvoda od industrijske čokolade.

(22) Nadalje, konkurenti stranaka u prodajnom području oko njemačkih pogona za preradu dviju stranaka suočavaju se s ograničenim kapacitetima te trenutačno nisu u mogućnosti povećati ponudu u mjeri koja bi bila dovoljna da se bore s mogućim porastom cijena stranaka nakon transakcije. Dok glavni konkurent stranaka poduzetnik Barry Callebaut trenutačno planira proširenje kapaciteta u zapadnoj Europi, Komisija smatra da mu se tim povećanjem kapaciteta neće osigurati dodatni poticaji za borbu protiv povećanja cijena tekuće čokolade nakon transakcije jer su glavni strateški ciljevi poduzetnika Barry Callebaut razvoj poslovanja u pogledu novih tržišta, eksternalizacija poslova s vrlo velikim kupcima kao što su poduzetnici Unilever ili Mondelez te gurmanskih proizvoda/specijaliteta.

(23) S obzirom na prepreke ulasku te na temelju Komisijinih kontakata s potencijalnim novim sudionicima na tržištu koje su navele stranke (uključujući vertikalno integrirane proizvođače čokolade poput poduzetnika Mondelez i Nestlé), Komisija smatra da u budućnosti vjerojatno neće biti ulazaka na tržište industrijske čokolade u prodajnoj zoni oko njemačkih pogona za preradu dviju stranaka. Osim toga, ne postoji jasan dokaz dovoljne kompenzacijske kupovne moći, posebno ne u pogledu malih i srednjih kupaca industrijske čokolade, koji bi opravdao nametanje znatnog konkurentskog pritiska na stranke.

Horizontalna preklapanja na tržištu industrijske čokolade u drugim zemljama

(24) Struktura tržišta u Belgiji, Francuskoj, Nizozemskoj i Ujedinjenoj Kraljevini znatno se razlikuje od strukture tržišta u Njemačkoj i u odgovarajućim područjima preklapanja između njemačkih pogona za preradu dviju stranaka.

(25) U Ujedinjenoj Kraljevini kombinirani je tržišni udio stranaka (oko 25 %) niži, a poduzetnik Barry Callebaut vodeći je na tržištu s 66 %. Ukupni sudionici u ispitivanju tržišta iz Ujedinjene Kraljevine nisu utvrdili nikakav učinak na tržišno natjecanje koji bi proizlazio iz transakcije zbog umjerenih kombiniranih udjela i prisutnosti snažnog konkurenta. Isto vrijedi i za Belgiju i Nizozemsku, za koje se primjenjuje slična struktura tržišta. U Francuskoj transakcija ne izaziva zabrinutost u pogledu tržišnog natjecanja s obzirom na malu prisutnost ADM-a i snažan položaj alternativnog dobavljača poduzetnika Cémoi.

Vertikalne veze između poluproizvoda od kakaa i industrijske čokolade

(26) Transakcijom se dovodi do vertikalnih veza između aktivnosti poduzetnika Cargill u području proizvodnje i isporuke poluproizvoda od kakaa te silaznim aktivnostima stranaka na tržištu industrijske čokolade. S obzirom na to da poduzetnik Cargill ima umjereni položaj na uzlaznom tržištu kakaa i da postoji niz drugih dobavljača, Komisija smatra da transakcija ne izaziva zabrinutost povezanu s uskraćivanjem isporuke u pogledu poluproizvoda od kakaa.

(27) Nadalje, kao dio transakcije, poduzetnik Cargill i poslovanje ADM Cocoa Business započeli su s prijelaznim režimom opskrbe prema kojem će poduzetnik Cargill od poslovanja ADM Cocoa Business kupovati proizvode od kakaa radi opskrbe pogona za preradu industrijske čokolade stečenih ovom transakcijom. Međutim, neće biti promjena u pogledu dostupnog kapaciteta na tržištu. Nadalje, poduzetnik Cargill ima na raspolaganju neiskorišteni kapacitet u pogledu proizvoda od kakaa. Komisija stoga smatra da se režimom prijelazne opskrbe ne daje poticaj strankama u koncentraciji na smanjenje tržišnog natjecanja na uzlaznim tržištima kakaa te da su za poduzetnika Cargill poticaji za obnovu ugovora preslabi da bi izazvali bilo kakvu zabrinutost u pogledu tržišnog natjecanja.

Horizontalna preklapanja na tržištu premaza i nadjeva na bazi masti/čokoladne smjese

(28) Kombinirani tržišni udio stranaka u pogledu premaza i nadjeva na bazi masti te čokoladne smjese i dalje su skromni te su povezani sa samo dva pogođena tržišta s tržišnim udjelima od oko 30 % (s ograničenim povećanjima u tržišnim udjelima od manje od 5 % odnosno manje od 10 %). Rezultatima ispitivanja tržišta nije utvrđeno da postoji zabrinutost u pogledu tržišnog natjecanja koja je posebno povezana s tržištem premaza i nadjeva na bazi masti ili tržištem čokoladne smjese.

Zaključak

(29) Komisija smatra da transakcija uzrokuje bitna ograničenja učinkovitog tržišnog natjecanja na tržištu industrijske čokolade koja se prodaje kupcima u Njemačkoj ili kupcima koji se nalaze u području preklapanja zona poslovanja pogona za preradu poduzetnika ADM u Mannheimu/Njemačka i pogona za preradu poduzetnika Cargill u Njemačkoj.

(30) Transakcija ne uzrokuje bitna ograničenja učinkovitog tržišnog natjecanja na sljedećim tržištima: i. tržištu industrijske čokolade koja se prodaje kupcima koji se nalaze u području preklapanja zone poslovanja pogona za preradu poduzetnika ADM i Cargill u Belgiji, Francuskoj i Ujedinjenoj Kraljevini, ii. tržištu poluproizvoda od kakaa te iii. tržištu čokoladne smjese.

D. **OBVEZE**

Opis obveza

(31) Stranke su 4. svibnja 2015. podnijele izmjene transakcije kako bi se riješilo pitanje zabrinutosti Komisije u pogledu tržišnog natjecanja („obveze od 4. svibnja 2015."). Prema obvezama od 4. svibnja 2015. poduzetnik Cargill predlaže prodaju pogona za preradu industrijske čokolade poduzetnika ADM u Mannheimu/Njemačka odgovarajućem kupcu. Pogon za preradu u Mannheimu najveći je europski pogon poduzetnika ADM za preradu industrijske čokolade. Riječ je o jedinom pogonu za preradu industrijske čokolade poduzetnika ADM u Njemačkoj.

(32) U obveze od 4. svibnja 2015. uključen je ugovor o opskrbi koji će se na zahtjev kupca sklopiti s poduzetnicima Olam ili ADM, tj. s onim koji će tada biti vlasnik poslovanja ADM Cocoa Business ili s poduzetnikom Cargill. U obveze od 4. svibnja 2015. nisu uključena prava intelektualnog vlasništva, ugovori povezani s proizvodnjom čokoladnih specijaliteta ni ugovori s kupcima jer količine nisu u cijelosti proizvedene u pogonu za preradu u Mannheimu. Nadalje, u obveze od 4. svibnja 2015. nisu uključeni nikakvi posebni kriteriji za kupca u kojima se od kupca zahtijeva posebno poznavanje vrijednosnog lanca kakaa i čokolade.

Procjena obveza

(33) Obvezama od 4. svibnja 2015. uklonila bi se gotovo sva preklapanja u pogledu prodaje u Njemačkoj i u područjima za koja postoji zabrinutost u pogledu tržišnog natjecanja te bi se riješilo pitanje zabrinutosti zbog vodoravnog preklapanja aktivnosti stranaka u tim područjima. Stoga je većina sudionika u ispitivanju tržišta smatrala da bi se obvezama od 4. svibnja 2015. uklonila svaka zabrinutost u pogledu transakcije.

(34) Međutim, na temelju rezultata ispitivanja tržišta i njegove procjene, Komisija smatra da obveze od 4. svibnja 2015. uzrokuju zabrinutost u pogledu sljedećih glavnih područja:

(a) poslovanje u području čokoladnih specijaliteta nije uključeno u prodaju;

(b) kriterijima za kupca od kupca se ne zahtijeva posebno poznavanje vrijednosnog lanca kakaa i čokolade;

(c) ugovorom o isporuci kupcu se nije omogućila dovoljna fleksibilnost u pogledu kupljene količine i promjene količina kroz godine.

(35) Stranke su 22. svibnja 2015. podnijele izmjene obveza u kojima se ta pitanja prikladno rješavaju.

(36) Komisija stoga u svojoj odluci zaključuje da na temelju obveza od 22. svibnja 2015. prijavljena koncentracija neće bitno ograničiti učinkovito tržišno natjecanje na tržištu industrijske čokolade koja se prodaje kupcima u Njemačkoj ili kupcima koji se nalaze u područjima preklapanja regija poslovanja pogona za preradu poduzetnika ADM u Mannheimu/Njemačka i poduzetnika Cargill u Njemačkoj.

IV. **ZAKLJUČAK**

(37) Zbog prethodno navedenih razloga u odluci se zaključuje da predložena koncentracija neće bitno ograničiti učinkovito tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu ili njegovu velikom dijelu pod uvjetom na poduzetnik Cargill poštuje obveze od 22. svibnja 2015.

(38) Stoga bi se koncentracija trebala ocijeniti spojivom s unutarnjim tržištem i funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u, u skladu s člankom 2. stavkom 2. i člankom 8. stavkom 2. Uredbe o koncentracijama te člankom 57. Sporazuma o EGP-u.